

Legal Alert

Pozew zbiorowy w Polsce

Marzec 2009

Pozew zbiorowy to znane ustawodawstwom wielu krajów postępowanie, służące równoczesnej ochronie interesów wielu podmiotów w jednym postępowaniu cywilnym. W dniu 10 marca 2009 r. Rząd RP przyjął projekt ustawy („Ustawy”) o dochodzeniu roszczeń w tzw. postępowaniu grupowym.

Ustawa ta ma duże szanse na szybkie wejście w życie ze względu na znaczne zainteresowanie tym tematem w aktualnej sytuacji gospodarczej. Ponadto za pilnym wejściem w życie Ustawy przemawiają argumenty o charakterze obiektywnym: procedura ta zwiększa efektywność ochrony sądowej, poprawia ekonomię procesową i ujednolica rozstrzygnięcia.

Kto może skorzystać z postępowania grupowego?

Z pozwu zbiorowego będą mogli skorzystać np. ofiary tego samego wypadku czy poszkodowani wskutek sąsiedztwa trującego zakładu.

Oczywiście - jak każde novum – także i to rozwiązanie budzi obawy płynące z możliwości nadużycia powództwa grupowego jako instytucji nacisku na pozwanego albo sposobu wyłudzenia pieniędzy. Postępowanie grupowe zakłada, iż wyłącznie strona powodowa może działać grupowo.

Jakie roszczenia podlegają pozwowi zbiorowemu?

W projekcie zdefiniowano postępowanie grupowe jako sądowe postępowanie cywilne w sprawach, w których dochodzone są **roszczenia jednego rodzaju** oparte na jednakowej podstawie **faktycznej** albo **prawnej**, jeżeli istotne okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie są wspólne dla wszystkich roszczeń (np. związanie umową o przewóz i uczestniczenie w jednym wypadku drogowym).

Dochodzić będzie można zarówno roszczeń **pieniężnych** (tu konieczna będzie zgoda członków grupy na ryczałtowe określenie wysokości należnego im odszkodowania - tzw. ujednolicenie), jak i **niepieniężnych**.

Jakie są etapy postępowania grupowego?

1. ocena dopuszczalności postępowania
2. ustalenie zakresu przedmiotowego i podmiotowego sprawy, kończące się postanowieniem sądu w przedmiocie składu grupy
3. rozpoznanie sprawy, kończące się wydaniem orzeczenia co do istoty sprawy
4. wykonanie orzeczenia, w tym w zakresie kosztów postępowania.

Jakie wymagania musi spełniać pozew zbiorowy?

Minimalna liczba członków grupy

Pozew zbiorowy będzie mogło wnieść **minimum 10 osób** poszkodowanych w tej samej sprawie, a każda z nich będzie zobowiązana do złożenia oświadczenia o przystąpieniu do grupy. W projekcie przyjęto założenie, że postępowaniem grupowym będą objęte roszczenia tylko tych osób, które wyrażą taką wolę (zasada opt-in). Nie wyklucza to możliwości dochodzenia roszczeń przeciw temu samemu pozwanemu przez osoby, które nie przystąpią do grupy, pomimo że ich roszczenie nadawałoby się do tego, lub przez osoby, które wystąpiły z grupy.

Reprezentant grupy

Powodem w postępowaniu grupowym jest tzw. reprezentant grupy, którym może być członek grupy albo powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów. W sprawie występuje on w imieniu własnym, ale działa na rzecz wszystkich członków grupy.

Przymus adwokacko-radcowski

Pozew, który musi spełniać szczególne wymagania, może złożyć wyłącznie adwokat lub radca prawny. Wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym trafi do wybranego sądu okręgowego, który sprawdzi, czy sprawa kwalifikuje się do rozpatrywania w trybie postępowania zbiorowego, a następnie, w przypadku pozytywnej weryfikacji, zamieści w prasie ogłoszenie o wszczęciu takiego postępowania. Dzięki temu do sądu będą mogli zgłosić się kolejni poszkodowani.

Opłaty sądowe

- 2% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia
- nie mniej niż 30 zł i nie więcej niż 100.000 złotych.

Koszty postępowania członkowie grupy będą ponosić proporcjonalnie. Aby uniknąć nadużywania instytucji pozwu zbiorowego, przewiduje się możliwość zabezpieczenia kosztów postępowania w drodze kaucji.

Zakończenie sprawy

Projekt ustawy zakłada możliwość ugodowego zakończenia sprawy w każdym jej stadium. Wyrok prawomocny ma mieć skutek wobec wszystkich członków grupy. Przy świadczeniu pieniężnym tytułem egzekucyjnym będzie wyciąg z wyroku obejmujący poszczególne świadczenia, przy świadczeniu niepieniężnym natomiast egzekucję wszczynają wnioski reprezentanta.

Jak wszystkie nowe rozwiązania, tak i to traktowane jest na razie z ostrożnym dystansem. Niemniej jest to z pewnością krok w kierunku poprawienia efektywności ochrony sądowej w Polsce.

Autor dziękuje Magdalenie Jarus za pomoc w przygotowaniu artykułu.

Kontakt:

Iwo Gabrysiak
iwo.gabrysiak@wierzbowski.pl
+48 22 50 50 709

